13.10.2017

Dnro:
1287/04/2017

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Lausuntopyyntö 6.10.2017

Hallituksen esitys tietoyhteiskuntakaaren muuttamiseksi

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Viestintävirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle tietoyhteiskuntakaaren muuttamiseksi (HE 82/2017 vp).

Viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä esityksestä

Viestintävirasto kannattaa ehdotettuja toimenpiteitä, joilla pyritään sääntelyn sujuvoittamiseen turhaa sääntelyä ja hallinnollista taakkaa purkamalla. Viestintävirasto kannattaa ehdotuksia, joilla muun muassa kumottaisiin radiomainonnan määrää koskeva säännös sekä viestintäpalvelujen ja matkapuhelinten kytkykauppaa koskevat säännökset esityksessä todetuin perustein.

Esityksen perusteella säännös, jonka mukaan teleyrityksen tilintarkastajan on tarkastettava teleyrityksen eriyttämislaskelmat ja annettava niistä erillinen lausunto teleyritykselle ehdotetaan kumottavaksi. Säännös ei perustu käyttöoikeusdirektiiviin eikä sitä voida pitää valvonnan kannalta tarpeellisena. Viestintävirasto pitää ehdotusta säännöksen kumoamisesta kannatettavana ottaen huomioon myös pyrkimykset turhan hallinnollisen taakan välttämiseen.

Viestintävirasto pitää niin ikään kannatettavana ehdotusta, jonka mukaan näkö- ja kuulorajoitteisille tarkoitettu ääni- ja tekstityspalvelu olisi liitettävä Yleisradio Oy:n julkisen palvelun ohjelmistojen ja kaupallisten yleisen edun ohjelmistojen lisäksi myös sellaisiin valtakunnallisen ohjelmistoluvan nojalla lähetettäviin ohjelmistoihin, jotka palvelevat useita eri väestöryhmiä. Viestintävirasto pitää tärkeänä moniarvoisen viestinnän toteutumista erityisryhmien tarpeet huomioon ottaen. Tästä syystä julkisen palvelun ohjelmistojen lisäksi myös keskeisten kaupallisten ohjelmistojen saavutettavuus on tärkeää.

Viestintävirasto
Kommunikationsverket
Finnish Communications
Regulatory Authority

Itämerenkatu 3 A
PL 313
00181 Helsinki
Puhelin 0295 390 100
www.viestintävirasto.fi

Östersjögatan 3A
PB 313, FI-00181
Helsingfors, Finland
Telefon +358 295 390 100
www.kommunikationsverket.fi

Itämerenkatu 3A
P.O. Box 313, FI-00181
Helsinki, Finland
Telephone +358 295 390 10
www.ficora.fi

Viestintävirasto lausuu muiden muutosehdotusten osalta tarkemmin seuraavaa.

Eurooppalaisuuskiintiöt

Esityksessä ehdotetaan muutettavan säännöksiä televisiotoimijoiden velvollisuudesta varata yli puolet vuosittaisesta lähetysajastaan eurooppalaisille ohjelmille. Audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi[1], johon säännökset perustuvat, sallii jossain määrin joustoa eurooppalaisuusvaatimuksen osalta. Vaatimusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että se ei koskisi maksutelevisiokanavia. Lisäksi, jos televisiotoiminnan harjoittajan ohjelmisto ei saavuta yli 50 prosentin eurooppalaisuusosuutta, televisiotoiminnan harjoittajan on esitettävä Viestintävirastolle selvitys syistä siihen. Viestintävirasto voi pyytää harkintansa mukaan toimijalta suunnitelman siitä, minkä ajan kuluessa ohjelmisto saavuttaa yli 50 %:n eurooppalaisuusosuuden.

Viestintävirasto kannattaa ohjelmistojen eurooppalaisuuskiintiöitä koskevan sääntelyn joustavoittamista ehdotetulla tavalla ja joustavoittamiselle on havaittu tarvetta myös lähetystoiminnan harjoittajien puolelta. Ehdotuksen voidaan katsoa tukevan myös hallituksen tavoitteita sääntelyn sujuvoittamisesta ja turhan hallinnollisen taakan välttämisestä.

Ohjelmistotoimiluvat

Radio- ja televisiotoiminnan ohjelmistotoimilupien myöntämis- ja peruuttamisedellytyksiä ehdotetaan tarkennettavaksi niin, että ohjelmistotoimilupaa ei myönnettäisi, jos on perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan arpajaislain rahapelien markkinointia koskevia säännöksiä tai kuvaohjelmalain lapsille haitallisten ohjelmien lähettämisaikaa koskevia säännöksiä taikka syyllistyvän rikoslaissa rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan. Lakiin lisättäisiin toimilupaviranomaisen toimivalta peruuttaa televisio- tai radiotoimintaan myönnetty ohjelmistotoimilupa, jos toimiluvanhaltija rikkoisi toistuvasti ja vakavasti rahapelien mainontaa tai lapsille haitallisten ohjelmien lähetysaikaa koskevia säännöksiä.

Viestintävirasto kannattaa ehdotettuja tarkennuksia. Ohjelmatoiminnan lainmukaisuuden nykyistä laajempi arviointimahdollisuus toimiluvan myöntämis- ja peruuttamisedellytyksenä auttaa Viestintäviraston näkemyksen mukaan osaltaan varmistamaan oikeudenmukaista ja tasapuolista lupakäytäntöä. Erityisesti lyhytaikaisten televisiotoiminnan ohjelmistotoimilupien ja radiotoiminnan radiolupien myöntämisvaiheessa on tärkeää, että arvioinnissa voidaan huomioida hakijan aiempi välinpitämätön suhtautuminen ohjelmistotoimintaa koskevaa sääntelyä kohtaan.

[1] Audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU.

Valvontamaksu

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi televisio- ja radiotoimijoiden Viestintävirastolle maksamia vuosittaisia valvontamaksuja. Yleisradio Oy:lle maksettavaksi tulevaa valvontamaksua korotettaisiin nykyisestä ja kaupallisten toimijoiden maksuja alennettaisiin. Viestintävirasto pitää ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja oikeasuhtaisina, koska Viestintäviraston valvontatehtävät ovat Yleisradion osalta merkittävästi lisääntyneet vuoden 2013 alussa voimaan tulleiden Yleisradiolain muutosten yhteydessä. Nyt esitetty maksurakenne onkin tasapainoisempi julkisen palvelun ja kaupallisen televisiotoiminnan valvonnan osalta. Muutoksen aiheuttama valvontamaksun kokonaiskertymän väheneminen ei vielä esityksen mukaisena vaaranna Viestintäviraston lakisääteisten valvontatehtävien hoitamista.

Johanna Juusela
Johtaja

Päivi-Maria Virta
Erityisasiantuntija